

Inspirationsmateriale til udvikling af det lokale forældresamarbejde set i et inklusionsperspektiv

Januar 2013

Et NUBU projekt 2011 - 2012

Anette Nielsen, Doris Overgaard Larsen & Christian Quvang

Videncenterkonsulenter i Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion

Introduktion og baggrund

Materialet er udarbejdet i forbindelse med NUBU projektet: "Inkluderende forældresamarbejde i tre professionsperspektiver" i samarbejde med Børnehaven "Solhøj" i Vejen kommune. Tilblivelsen af dette materiale skal ses i sammenhæng med at Børnehaven "Solhøj" er i gang med en institutionel forandringsproces, idet børnehaven sammen med SFO og Skole i Andst har etableret et børnecenter med virkning fra 1/8 2013. Parallelt hermed er børnehaven sammen med SFO og skolen nu på andet år i gang med et projekt om inklusion i samarbejde med Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion (NVIE).

Materialet er som nævnt resultatet af et udviklingsarbejde i en børnehave, men kan anvendes i andre institutionelle sammenhænge som skole og SFO.

Inspirationsmaterialet skal ses i sammenhæng med en artikel skrevet til og rettet mod flere velfærdsprofessioner som lærere, pædagoger mv.¹. Det betyder, at de begreber, der anvendes i nærværende materiale, henvises til afklaring og definition i denne artikel. Her skal blot nævnes, at med inklusion, taler vi om de indsatsprofessioner yder i forhold til barnet/familien *i* vanskeligheder, i stedet for barnet og familien *med* vanskeligheder. Denne relationelle og systemiske tilgang giver i nedenstående eksempel mulighed for at reflektere over forældresamarbejdet i et tilsvarende perspektiv. Det er således ikke personalet eller forældrene, der *er* problemet, men derimod at vi sammen er *i* vanskeligheder, hvad angår samarbejdet. Dette perspektiv er med til at tydeliggøre at vi hermed også er sammen om løsningen af udfordringerne og de tilhørende dilemmaer.

Formålet med materialet er at inspirere til det konkrete forældresamarbejde i gruppen af forældre og sætte det inkluderende forældresamarbejde på dagsordenen med henblik på at gøre samarbejdet meningsfuldt og givende for alle parter – og de børn, samarbejdet drejer sig om.

¹ Inkluderende forældresamarbejde – en refleksionsmodel, rettet mod professionelle: www.nvie.dk

Med dette materiale håber vi at bidrage til kvalificering og udvikling af samarbejdet med forældrene.

Som nævnt tager materialet afsæt i et konkret forløb, hvor personalet i børnehaven i samarbejde med bestyrelsen satte fokus på inklusion og det inkluderende forældresamarbejde. I det følgende vil der blive refereret til hændelser og erfaringer fra dette forløb, der dog vil blive suppleret med flere ideer, der ikke alle blev realiseret i dette projekt, men dog kunne være relevante supplerende forslag til refleksioner og aktiviteter.

Projektforløb - til inspiration

Før forældremødet:

På baggrund af opgaven med at øge inklusion som værdi såvel nationalt som lokalt sættes inklusion på dagsordenen på et bestyrelsesmøde, hvor det drøftes på hvilke måder forældrene kan inddrages i arbejdet for at udbrede kendskabet til inklusion. Ledelse og personalerepræsentanter fremlægger egen viden om - og erfaringer med inklusion og efter en grundig drøftelse besluttet det, at der skal indkaldes til et forældremøde med følgende mål og indhold:

- Hele forældregruppen inviteres til et møde, hvor følgende spørgsmål drøftes: *"Hvad ser du som det vigtigste for dit barn, i et inklusionsperspektiv?"*.
- Mødet starter med et oplæg, hvor repræsentanter fra ledelsen, bestyrelsen og evt. personalet fortæller hvad inklusion er, og hvordan man vil indarbejde inklusion i institutionen, såvel i det værdimæssige grundlag, som i praksis i hverdagen.
- Der fastlægges en række milepæle omkring mål, indhold og succeskriterier for indsatsen for inklusion, ligesom det klart defineres hvem der har ansvar for hvad hvornår i processen.
- Personalet får til opgave at inddele forældrene i grupper med 5-6 forældre i hver, således at grupperne hver især afspejler forældrenes diversitet.
- Forældregrupperne skal arbejde med et antal "statements", som bestyrelse og personale har udarbejdet i fællesskab.

Eksempler på "statements" kunne være:

"Der er vigtigt for mig, at mit barn oplever flere fællesskaber"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn bliver set og hørt hver dag"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn har en fortrolig voksen i institutionen"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn er fysisk aktiv hver dag"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn har mere end én god ven"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn må slå igen"

"Det er vigtigt for mig, at mit barn selv må vælge legekammerater".

Flere statements kan udvikles lokalt. Statements kan have udgangspunkt i iagttaget adfærd eller holdninger, uden dog at kopiere dem, så de bliver genkendelige. Ligesom statements kan formuleres på baggrund af generelle aspekter ved inklusion relateret til teori eller praksis.

NB: Forældresamarbejdet kan have flere forskellige formål. Der kan være forskel på, hvor tæt et samarbejde man vil have med forældrene, og hvor langt man tager dem med indenfor i forhold til de pædagogiske og didaktiske overvejelser og diskussioner, ligesom der kan være stor forskel på, hvor meget man involverer forældrene omkring regelsætning og værdidiskussioner. Det er vigtigt at klargøre, hvad det egentlig er, man vil med og forventer af forældrene, ligesom det er vigtigt at vide, hvor grænsen for forældreindflydelse sættes – og hvilke betingelser man sætter op for indflydelsen. Dette har også betydning for, hvordan det videre arbejde med statements skal være, og i hvilket omfang forældrene bliver inddraget i dette arbejde.

Selve forældremødet:

Oplæg

Bestyrelsesformanden og lederen starter med et kort oplæg om, hvad formålet med debataftenen er, hvilke forventninger der foreligger, og hvad man ønsker at opnå på og efter aftenen.

Gruppedrøftelser

Derefter gennemføres et program med gruppedrøftelser, der tager afsæt i refleksioner og beslutninger på bestyrelsesmødet.

I forbindelse med gruppernes drøftelse af de formulerede "statements" prioriterer hver gruppe, hvad de ser som de 5 vigtigste statements og gør sig klar til at formidle og begrunde disse i forhold til de andre forældre.

Plenum

Aftenen afsluttes med spørgsmål om, hvordan forældrene har oplevet aftenen. Desuden tydeliggøres i henhold til indledningen af aftenen, hvordan der vil blive arbejdet videre med de prioriterede statements i bestyrelsen og i personalegruppen og i hvilket omfang og hvornår forældrene inddrages igen/får tilbagemelding på processen

Alternativt kan man etablere et plenum, hvor forældre og personale i fællesskab prioriterer temaer i det videre arbejde afhængig af, i hvilket omfang man ønsker at inddrage forældrene eller de prioriterede statements kan indsamles og prioriteres i personalegruppen og bestyrelsen.

Efter mødet:

På baggrund af mødet drøftes og reformuleres de ti højest prioriterede "statements". Disse drøftes på et efterfølgende personalemøde og bestyrelsesmøde, og det beslutes, hvordan man vil arbejde konkret videre med disse "statements".

I et efterfølgende "nyhedsbrev" orienteres forældrene om, hvilke statements, der samlet set var højest prioriterede (f.eks. 10). Desuden beskrives hvordan institutionen vil arbejde med de enkelte statements i dagligdagen og på hvilke måder og hvornår forældrene igen inddrages som aktører i processen.

Andet inspirationsmateriale

Vedlagt: et eksempel på indbydelse

Se også:

"Vejledning til skoleledelsen – inklusion i folkeskolen" www.nvie.dk og www.skolelederne.org
materialet indeholder et uddybende afsnit omkring forældresamarbejde i inklusionsperspektiv og er udarbejdet i et samarbejde mellem skolelederforeningen og NVIE.

Artiklen: " Inkluderende forældresamarbejde – en refleksionsmodel" rettet mod professionelle (2013) fra NUBU kan ses på www.nubo.dk og www.nvie.dk

Forskningsreview: "Forskning og dilemmaer i det inkluderende forældresamarbejde" (2013) fra NUBU kan ses på www.nubo.dk og www.nvie.dk



Et eksempel på en indbydelse til forældremøde